

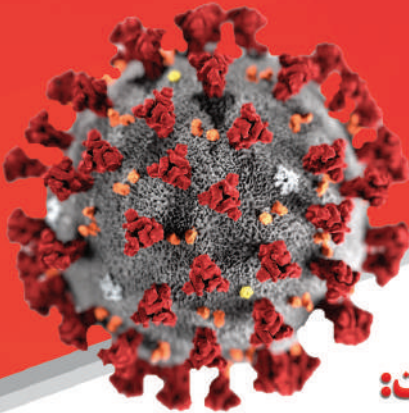
وزارت جهاد کشاورزی

سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

مؤسسه آموزش و ترویج کشاورزی

۴۸۶

ترویج پیشگیری از شیوع بیماری کرونا در جامعه روستایی و عشایری کشور

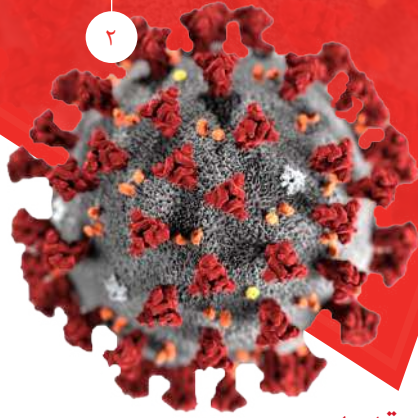
توصیه نامه شماره هفت:
اقدامات پیشگیرانه و
بهداشتی برای تکثیر، عرضه،
فروش و نگهداری ماهی قرمز

تهیه شده در:

کارگروه ملی ترویج پیشگیری از شیوع بیماری کرونا
در جامعه روستایی و عشایری کشور

۲۸ اسفندماه ۱۳۹۸

مقدمه

طبق اعلام سازمان جهانی بهداشت دام امکان انتقال مکانیکی (از طریق تماس) ویروس کووید ۱۹ از انواع دام و سایر حیوانات به انسان وجود دارد. لذا از تماس مستقیم با انواع حیوانات وحشی و دام‌های اهلی بدون پوشش مناسب، خودداری شود. در این شرایط تنها راه مقابله با خطرات احتمالی رعایت کامل اصول بهداشتی در مواجهه با هر نوع حیوانی است.

تاکنون هیچ موردی مبنی بر بیماری‌زا بودن ویروس کرونا در ماهیان گزارش نشده است، اما در برخورد با ماهی نیز باید نکات بهداشتی را رعایت کرد. امکان انتقال مکانیکی ویروس کووید ۱۹ از طریق آب و سطح بدن ماهی به ویژه ماهی قرمز وجود دارد و لازم است توصیه‌های بهداشتی در مورد آن رعایت شود. این توصیه‌های بهداشتی صرفاً به منظور جلوگیری از مخاطرات بهداشتی احتمالی ناشی از انتقال مکانیکی ویروس از طریق آب و سطح بدن ماهی است.

❖ ماهی قرمز از مراکز تولید و عرضه مجاز و دارای گواهی حمل بهداشتی دامپزشکی، تهیه شود.

❖ ماهی قرمز باید در واحدهای صنفی مجاز و اماکن تعیین شده توسط شهرداری‌ها با هماهنگی اداره دامپزشکی عرضه شود. از خرید ماهی از دست فروشان و دوره گردها اکیداً خودداری شود

❖ از خرید ماهیان بیمار و بی حال با علائم شنای غیر فعال، فاقد رنگ شفاف و دارای لکه روی پوست خودداری شود.

❖ وسایل و تجهیزات حمل ماهی قبل از بارگیری از مراکز تولید، شستشو و ضد عفونی شود.

❖ وسایل و تجهیزات نگهداری در محل عرضه ماهی قرمز (به هر دو صورت عمده و خرده فروشی) شستشو و ضد عفونی شوند.

❖ هر گونه تلفات غیر معمول در مراکز تولید ماهیان زینتی و قرمز، به شبکه دامپزشکی شهرستان، اطلاع رسانی شود.

❖ افرادی که دارای علائم مشکوک به بیماری‌های تنفسی هستند، نباید در چرخه تولید، حمل و فروش ماهی قرمز فعالیت داشته باشند.

❖ در هنگام خرید از تماس مستقیم و حفاظت نشده با ماهی و آب حمل آن پرهیز شود. در صورت تماس با ماهی یا آب حمل و نگهداری، بلافاصله نسبت به شستشوی دست با آب و صابون یا ضدعفونی کننده‌های مناسب اقدام شود.

❖ آب حمل و تعویضی ماهی، باید مستقیم در شبکه فاضلاب تخلیه شود. از رهاسازی آب در جوی و معابر عمومی جداً خودداری شود.

❖ خریدار و فروشنده بایستی از تماس حفاظت نشده با آب و ماهی اجتناب کنند.

❖ حتی الامکان از ظروف یک بار مصرف یا کیسه‌های پلاستیکی برای حمل و جابجایی ماهی به منزل استفاده شود. پس از انتقال به منزل، ظروف دور انداخته شوند.

❖ در هنگام انتقال ماهی به خانه، بلافاصله نسبت به تعویض آب آن اقدام کنید و آب و ظرف حامل ماهی را با رعایت الزامات بهداشتی دور بریزید. برای این منظور کیسه پلاستیکی حمل ماهی در کیسه زباله سر بسته قرار گیرد و آب حمل ماهی نیز به طور مستقیم در شبکه فاضلاب تخلیه شود. از استفاده مجدد آن برای آبیاری گلدان‌ها یا ریختن آب حامل ماهی در معابر عمومی اکیداً خودداری شود زیرا می‌تواند موجب انتقال ویروس شود.

❖ ماهی قرمز از دسترس کودکان دور نگه داشته شود تا امکان تماس به حداقل برسد.

❖ بعد از پایان تعطیلات و در صورت عدم تمایل به نگهداری ماهی قرمز از رهاسازی آن در رودخانه ها و منابع آب طبیعی خودداری کنید.

❖ ماهی های قرمز خود را که مایل به ادامه نگهداری آن ها نیستید، به مراکزی که اعلام می شوند تحویل دهید.

❖ تأکید می شود رهاسازی ماهی قرمز در طبیعت علاوه بر خطر احتمالی گسترش ویروس کووید ۱۹ مخاطرات محیط زیستی نیز به دنبال دارد.

گونه های ممنوع

❖ با توجه به این که جانورانی نظیر خزندگان، دوزیستان و حلزون ها می توانند به عنوان ناقل یا واسط بالقوه انواع عوامل بیماری زا برای انسان باشند، عرضه هر گونه موجود زنده غیر از ماهی قرمز ممنوع است. جا دارد مردم نیز در صورت مشاهده این گونه موارد از خرید آن خودداری کنند.

❖ با توجه به شیوع ویروس کرونا در کشور، رعایت توصیه های بهداشتی به منظور جلوگیری از مخاطره احتمالی ناشی از انتقال مکانیکی ویروس از طریق آب و سطح بدن ماهی قرمز را جدی گرفته و به توصیه ها عمل نمایید.

منابع

سازمان دامپزشکی کشور (www.ivo.ir). قاجاری، امراله (۱۳۹۸). امکان انتقال مکانیکی ویروس کرونا از طریق آب و سطح بدن ماهی قرمز وجود دارد، حکیم مهر (<http://hakimemehr.ir/fa/news/56090/>).

کاظمی نیا، صدیقه (۱۳۹۸). ویروس کرونای عامل بیماری کووید-۱۹ در ماهیان بیماری‌زانیست، حکیم مهر (<http://www.hakimemehr.ir/fa/news/56124/>).

The World Organisation for Animal Health (OIE) (2020). Questions and Answers on the 2019 Coronavirus Disease (COVID-19). The World Organisation for Animal Health.

عنوان: ترویج پیشگیری از شیوع بیماری کرونا در جامعه روستایی و عشایری کشور، توصیه‌نامه شماره هفت: اقدامات پیشگیرانه و بهداشتی برای تکثیر، عرضه، فروش و نگهداری ماهی قرمز
پدیدآورندگان: سهیل علی نژاد، زینب الله مرادی
ویراستاران: اسماعیل کریمی دهکردی، سید کریم موسوی
مدیر داخلی: شیوا پارسانیک
تهیه شده در: کارگروه ملی ترویج پیشگیری از شیوع بیماری کرونا در جامعه روستایی و عشایری کشور
طراحی و آماده‌سازی: دفتر شبکه دانش و رسانه‌های ترویجی
ناشر: نشر آموزش کشاورزی، مؤسسه آموزش و ترویج کشاورزی
صفحه‌آرا: نرگس بهادر
شمارگان: محدود
نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۸
قیمت: رایگان

مسئولیت درستی مطالب با نویسندگان است.

برای غنا بخشیدن به محتوای آئین‌نامه لطفاً نظرات، انتقادات و پیشنهادات خود را از طریق شماره تلفن و دورنگار به شرح زیر با ما در میان بگذارید. شماره تماس ۲-۶۶۴۳۰۴۴۱ و دورنگار ۶۶۴۳۰۴۴۵

شماره ثبت در مرکز فن‌آوری اطلاعات و اطلاع‌رسانی کشاورزی ۷-۹۸ به تاریخ ۹۸/۱۲/۲۷ است.

نشانی: تهران، خیابان آزادی، بین نواب و رودکی، پلاک ۲۰۵، مؤسسه آموزش و ترویج کشاورزی، طبقه ۱۲
 تلفن: ۶۶۴۳۰۴۶۵ | تلفکس: ۶۶۴۳۰۴۶۴ | کد پستی: ۱۴۵۷۸۹۶۶۸